

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Boxtel
t.a.v.: wethouder P. van de Wiel
Van: werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel
Datum: 27 april 2019
Onderwerp: Ongevraagd advies over ambities landschapsversterking en omgevingskwaliteit

De Wubbb kan ongevraagd adviseren. Bij de presentatie van het project Keulsebaan zien wij een aanleiding het volgende ongevraagde advies uit te brengen.

Het project Keulsebaan met uw besluit hiervoor een voorontwerp bestemmingsplan te publiceren is op ons verzoek besproken in de WUBBB-vergadering van 17 april 2019. Zoals bekend is onze opdracht om te adviseren bij plannen of 'ontwikkelingen' in het buitengebied dan wel langs De Dommel in het stedelijk gebied. Het plangebied van project Keulsebaan had dus volgens ons aan de WUBBB voor advies voorgelegd moeten worden vanwege de ligging in en relatie met het bestemmingsplan buitengebied.

Met dit als achtergrond zijn wij verbaasd over de plankwaliteit en het planproces van het project Keulse Baan. Wij noemen:

- a. Het plan pretendeert een 'integraal omgevingsontwerp' te zijn dat als zodanig voorsorteert op de Omgevingswet. Onzes inziens is er sprake van een sectoraal weg- of verkeersontwerp met de oude benadering van wat groene inpassing (vanuit de weg gedacht) en aankledingen zoals verwijzingen naar het Duits Lijntje. Verkeerskundige en economische aspecten lijken hoofdzakelijk de ontwerpkaders te bepalen. Argumenten vanuit landschap, cultuurhistorie, ecologie of ruimtelijke kwaliteit worden (nagenoeg) niet meegenomen in de totstandkoming van het plan.
Oók de ontwerpparameters vanuit verkeer achten wij ondanks onze beperkte achtergrondinformatie, discutabel. Zo rees bij de presentatie de vraag waarom is gekozen voor een maximumsnelheid van 80km/uur? (van afrit A2 tot onderdoorgang spoor). Deze snelheid kan vermoedelijk maar beperkt gehaald worden op een kort traject. De impact op het (ideaal)profiel, milieu en ruimtebeslag is echter erg groot. Onder andere een middenberm, vrij van obstakels, á 7m breed. Te meer omdat in de afgelopen tijd er diverse 80-kilometer wegen zijn aangepast naar 60, te weten de Oirschotseweg en Kapelweg.
- b. Het onderzoek naar 'de weg in de omgeving in brede zin' is nu beperkt opgevat en daarmee is er geen aandacht voor wat de weg met de omgeving doet, en vice versa, mede in relatie tot het verleden. Het huidige planontwerp met het eng begrensde plan- en onderzoeksgebied laat niet zien hoe rekening wordt gehouden met de mede door u vastgestelde omgevingsdoelen dan wel doet geen enkele moeite voor een bijdrage aan versterking van die omgevingsdoelen. Dit is vanzelfsprekend geen gemakkelijke opgave. Buiten de complexiteit van het project is ook, relatief recent besloten dat het grondgebied van het Duits Lijntje wordt toegevoegd aan het project. Onzes inziens een serieuze wijziging in projectscope.
Ons ontgaat waarom de gemeente van burgers een aanpak vraagt met kwaliteitseisen die zij niet lijkt op te leggen aan eigen planontwikkeling. Wij kunnen dit niet uitleggen naar onze achterbannen; deze maatschappelijke inbedding is altijd de drijfveer achter de WUBBB geweest. Bovenstaand treft ons des te meer omdat Brabant veel investeert in kwaliteit van de weg in de omgeving (A50 en N65), en omdat de gemeente Boxtel nota bene trekker was van de nieuwe verkeersbenadering van 'natuurlijk sturen' (of 'shared space').

- c. Bovendien zien wij dat de uitgevoerde participatie binnen deze gespreksgrenzen tot suggesties leidt die participatie tot een karikatuur degraderen. De genoemde Richtlijn Duurzaam Veilig (die niet voor ons was in te zien) wordt als 'wet' gehanteerd hetgeen ons vreemd voorkomt. Deze aspecten bevestigen voor ons de smalle en zeker niet integrale benadering en bevestigt het vermoeden van gemiste kansen/innovaties.

Concluderend:

Zoals bekend wordt van ons door u en de raad verwacht dat we adviseren of een plan in voldoende mate bijdraagt aan de gewenste omgevingsdoelen zoals vastgelegd in het bestemmingsplan, en meer algemeen aan de gewenste doelen van de omgevingskwaliteit. De Strategische Visie 2010-2020 (Boxtel 2020, duurzaam en dynamisch centrum in het Groene Woud) legt daarbij vast dat het bij concrete beslissingen zoals de vormgeving van het verkeersbeleid steeds moet gaan om bewuste afwegingen tussen de "drie P's" (planet, people, profit). De beleidsregel Kwaliteitsverbetering voor het buitengebied (de Ambitie van Boxtel) bepaalt verder dat er bij de ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied evenwicht moet zijn tussen de ruimtelijke ontwikkeling enerzijds en de kwaliteit van het landschap anderzijds. Dit alles met de insteek dat de gemeente burgers en initiatiefnemers 'coacht en toetst' op het maken van (integrale) omgevingsversterkende plannen. Door een advies van (burgerleden van) de WUBBB wordt extra aandacht gegeven aan draagvlak bij de achterbannen ('het is uit te leggen'). Het gepresenteerde plan mist naar ons oordeel dit kwaliteitsaspect.

De WUBBB, bijeen in haar vergadering van 17 april 2019 en uitsluitend gevoed door een mondelinge planpresentatie, adviseert het college dan ook ongevraagd dat zij haar (en dus onze) kwaliteitseisen voor planontwikkeling nu en in de toekomst ook zou moeten hanteren voor haar eigen initiatieven. Voor zover het college meent dat dit in het voorliggende voorontwerp bestemmingsplan Keulsebaan wel zo is, adviseert de WUBBB dit beter naar voren te laten komen in de onderbouwing en toelichting op het (bestemmings)plan.

Datum: 24 juni 2019

Registratienummer: 1202437

Portefeuillehouder: Herman van Wanrooij

Contactpersoon: Edu Goossens, E.Goossens@MijnGemeenteDichtbij.nl,

Onderwerp

WUBBB: ongevraagd advies over ambities landschapsversterking en omgevingskwaliteit Keulsebaan.

Aanleiding

Najaar 2016 is gestart met het voorlopig ontwerp voor de capaciteitsuitbreiding van de Keulsebaan. Op advies van de Klankbordgroep is hiervoor toen een werkgroep samengesteld, die intensief bij het tot stand komen van het VO is betrokken. Daarnaast is eveneens overleg gevoerd met ZLTO en andere stakeholders. Ook zijn in 2017 en 2018 informatiemarkten georganiseerd waarin onder andere de stand van zaken rondom het ontwerp voor de Keulsebaan zijn gepresenteerd.

Dit proces heeft geresulteerd in een VO dat in juni 2018 is vastgesteld door het College. N.a.v. onder meer reacties uit de omgeving is het ontwerp op onderdelen nog aangepast. Zo is in de periode januari tot maart 2019 samen met vertegenwoordigers van de Heemkundekring en Natuurwerkgroep Boxtel en van de Monumentencommissie gekeken naar de cultuurhistorische en landschappelijke inpassing. Het voorlopig ontwerp en/of het ontwerpbestemmingsplan zijn op basis van de uitkomsten van die werksessies aangepast. Deze resultaten zijn opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan dat van 3 mei tot en met 13 juni jl. ter inzage heeft gelegen.

Het (aangepaste) ontwerp voor de Keulsebaan is op verzoek van de natuurwerkgroep Boxtel op 13 april jl. gepresenteerd aan de WUBBB. Naar aanleiding daarvan heeft de WUBBB een advies aan het college uitgebracht. Op verzoek van de WUBBB stellen wij u via deze RIB in kennis van dit advies. Het advies treft u bijgaand ter informatie aan.

Strekking van het advies is dat het ontwerp niet integraal tot stand is gekomen, maar sectoraal vanuit verkeer is benaderd. Landschap, cultuurhistorie en omgevingskwaliteit zijn onvoldoende betrokken. Verkeerskundige en economische aspecten lijken hoofdzakelijk de ontwerpkeuzes te bepalen. De WUBBB geeft aan verbaasd te zijn over de plankwaliteit en het planproces.

Gelet op het zorgvuldige proces dat is doorlopen en hiervoor kort is geschetst, herkent het College zich niet in de inhoud van het advies van de WUBBB. Wij lichten dat in deze RIB graag nader toe.

Inhoud

Voortraject

Vanaf najaar 2016 is gewerkt aan het voorlopig ontwerp voor de capaciteitsuitbreiding van de Keulsebaan. Op advies van de Klankbordgroep is hiervoor in 2016 een werkgroep samengesteld, die intensief bij het tot stand komen van het VO is betrokken. Daarnaast zijn verschillende gesprekken gevoerd met stakeholders, zoals ZLTO, buurtschap Kleinderliempde, direct betrokken eigenaren, Veiligheidsregio, Waterschap, Spin, etc.) Dit heeft geresulteerd in een VO dat in juni 2018 is vastgesteld door het college. Ook zijn informatiemarkten (2017 en 2018) georganiseerd waarin onder andere de stand van zaken rondom het ontwerp voor de Keulsebaan is gepresenteerd.

Belangrijkste uitgangspunten van het ontwerp voor de Keulsebaan zijn doorstroming en verkeersveiligheid. De keuze voor verkeersveiligheid en robuustheid als leidende motieven voor de belangrijkste ontsluitingsweg voor Boxtel, is ook in overeenstemming met het juridisch kader voor verkeersbesluiten. Deze prioriteiten kunnen en moeten zelfs worden gesteld. Om hier

invulling aan te geven is het ontwerp gebaseerd op de relevante ontwerprichtlijnen. De keuzes en kaders zijn toegelicht in het document "Ontwerpverantwoording capaciteitsuitbreiding Keulsebaan". Uiteraard zijn alle ruimtelijk relevante aspecten betrokken in het ontwerptraject en is het bestemmingsplan voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing. In de plantoelichting zijn alle relevante ruimtelijke aspecten getoetst aan de juridische kaders en is waar nodig een belangenafweging gemaakt.

Evenals de VO's die ten grondslag liggen aan de eerdere bestemmingsplannen (VLK en Verbindingsweg Tongeren) is het "VO Keulsebaan" niet actief voor advies voorgelegd aan het WUBBB. Reden hiervoor is dat partijen al intensief zijn betrokken bij het opstellen van het VO in onder meer de werkgroep Keulsebaan en de overleggen met ZLTO. Naar aanleiding van de overleggen met ZLTO zijn diverse varianten onderzocht voor de afwikkeling van het landbouwverkeer. Hierbij is de variant die de voorkeur had van ZLTO in het ontwerp opgenomen.

Na juni 2018 is het voorlopig ontwerp onder meer n.a.v. reacties uit de omgeving op onderdelen nog aangepast en is er een zogenaamde werkplaats georganiseerd. Deze werkplaats was specifiek gericht op de cultuurhistorische en landschappelijke inpassing van de Keulsebaan in de omgeving.

Werkplaats vertegenwoordigers monumentencommissie, natuurwerkgroep en heemkundekring Boxtel

In de periode januari 2019 tot maart 2019 is samen met vertegenwoordigers van de Heemkundekring en Natuurwerkgroep Boxtel en de Monumentencommissie gekeken naar de cultuurhistorische en landschappelijke inpassing. Tijdens de werksessies zijn verschillende ideeën en voorstellen besproken en is bij het ontwikkelen van ideeën geconstateerd dat cultuurhistorie en landschap elkaar vaak goed versterken. De resultaten vanuit de werksessies zijn opgenomen in het VO en/of hebben een plek gekregen in het ontwerpbestemmingsplan Keulsebaan. Kortom er is zorgvuldig aandacht besteed aan deze beide aspecten en zo is er een goed evenwicht ontstaan tussen de primaire functie van de weg 'doorstroming en verkeersveiligheid' en 'landschap en cultuurhistorie'. De input van de vertegenwoordigers van de genoemde groepen is daarbij zeer relevant geweest.

Aangepast VO als basis voor het ontwerpbestemmingsplan

Zoals hiervoor aangegeven zijn de resultaten vanuit de werksessies opgenomen in het VO (o.a. extra ruimte voor landschappelijke inpassing) en/of hebben deze een plek gekregen in het ontwerpbestemmingsplan Keulsebaan (ideeën en concrete voorstellen om de herinnering aan het Duits Lijntje zichtbaar te maken).

Reactie op het advies van de WUBBB

Gelet op het zorgvuldige proces dat is doorlopen (o.a. de werkgroep Keulsebaan, afzonderlijke overleggen ZLTO, werksessies specifiek gericht op cultuurhistorie en landschap), herkent het College zich niet in de inhoud van het advies van de WUBBB.

De werksessies met de vertegenwoordigers van de Heemkundekring en de Natuurwerkgroep Boxtel en de Monumentencommissie, waarin kennis en ideeën zijn uitgewisseld en ook de koers voor de verdere uitwerking van de plannen is uitgezet, zijn door de gemeente als waardevol ervaren. De deelnemers aan de werksessies hebben dit ook aangegeven. Daarnaast heeft het een concreet resultaat opgeleverd: landschap en cultuur zijn goed geborgd en het plan is er beter op geworden.

Wat ons betreft een goed voorbeeld hoe je met elkaar en met respect voor elkaar (elkaars ideeën, belangen, achtergronden, uitgangspunten) tot een beter plan komt. Op basis van het advies van de WUBBB moeten wij helaas constateren dat blijkbaar niet alle deelnemers dit op eenzelfde wijze hebben ervaren.

Zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Keulsebaan

De zienswijze termijn van het ontwerpbestemmingsplan Keulsebaan (van 3 mei tot en met 13 juni jl.) is afgelopen. In meerdere zienswijzen wordt verwezen naar het bijgevoegde advies van de WUBBB. Hierop zullen wij in de "nota van zienswijzen" bij de vaststelling van het bestemmingsplan Keulsebaan uiteraard ook nog nader ingaan.

Vervolg

Zoals aangegeven zijn de resultaten van de werksessies opgenomen in het voorlopig ontwerp en/of het ontwerpbestemmingsplan Keulsebaan. In de volgende fase van het planproces wordt dit verder uitgewerkt.

N.a.v. de Omgevingswet die naar verwachting in 2021 in werking treedt nog het volgende. In de geest van de Omgevingswet wil de gemeente onder meer de WUBBB in de toekomst vroegtijdiger betrekken bij plannen. Portefeuillehouder van der Wiel heeft in het jaarlijks overleg in oktober 2018 hierover met de WUBBB gesproken. In het kader van het gemeentelijk Programma Omgevingswet wordt de toekomstige rol van de bestaande adviesinstanties, waaronder de WUBBB, nader uitgewerkt en met de bestaande adviesinstanties besproken.

Burgemeester en wethouders van Boxtel,

A.E. Kraal
Secretaris

A.M.T. Naterop
waarnemend burgemeester

Bijlagen

1. Ongevraagd advies over ambitie landschapsversterking en omgevingskwaliteit, WUBBB 27 april 2019